

FACULTY OF HOMEOPATHY

Ensuring the highest standards in homeopathic education and practice

ODGOVARAMO NA KRITIKE !

grupi engleskih naučnika i novinara koja je, pre par meseci, pokrenula kampanju protiv Homeopatije u Engleskoj, tvrdeći da Homeopatija nema rešenja za epidemijske infekcije i sl.

Preveo i priredio: prof. dr Miloš Popović

Na Homeopatiju vrši napad manji broj naučnika, i novinara koji pišu o nauci. Oni su oformili svoje argumente na suviše pojednostavljen i popularan način, čime su zadobili pažnju pojedinih medija. Ovo je, nažalost, izazvalo niz suprostavljenih mišljenja u odnosu na predmet o kome se radi. Navodimo glavne kriticizme ove kampanje i odgovamo direktno i sa činjenicama.

Oni kažu: "Ne postoje klinički dokazi o tome da Homeopatija deluje"

Mi kažemo: "Postoje dokazi! Pogledajte još jednom"

- Već do sada postoji veći broj kliničkih dokaza. Do kraja 2008. godine, objavljeno je 138 randomiziranih i kontrolisanih prikaza (RKP): 60 pozitivnih, 10 negativnih i 68 onih kod kojih se nije mogao izvući statistički zaključak.
- 5 od 6 meta-analiza RKP - koji se smatraju kao "zlatni standard" pomoću koga se utvrđuje efikasnost bilo koga načina lečenja u konvencionalnoj medicini, od 1991. godine, pokazuju da Homeopatija ima veći efekat nego Placebo.
- Prikazi iz kojih se ne mogu izvući nikakvi statistički zaključci nisu isto što i negativni zaključci, i ukazuju samo na to da treba sprovesti više istraživanja u Homeopatiji, što opet zahteva odgovarajuća finansijska ulaganja.
- RKP su pokazali da Homeopatija ima pozitivan efekat kod niza stanja kao što su: alergija, respiratorne infekcije, dijareja kod dece, influenza, reumatične bolesti, vrtoglavica, fibromijalgija, osteoartritis, sinizitis, akutne infekcije uha, bronhitis, sindrom hroničnog umora i premenstrualni sindrom.
- Studije kliničkih slučajeva permanentno ukazuju na to, da 70% bolesnika ima korist od homeopatskog lečenja. Mnogi od tih pacijenata su najpre pokušali konvencionalno lečenje ali bez uspeha.

Vidi:

- Spence DS, Thompson EA, Barron SJ: "Homeopathic Treatment for Chronic Disease: A 6-Year, University-Hospital Outpatient Observational Study", *Journal of Alternative and Complementary Medicine* 2005; 11 (5): 793-798
- Thompson EA, Mathie RT, Baitson ES, et al: "Towards standard setting for patient-Reported outcomes in the NHS homeopathic hospitals", *Homeopathy* 2008; 97 (3): 114-121 <http://dx.doi.org/10.1016/j.homp.2008.06.005>
- Za detaljni pregled evidencije sprovedenih ispitivanja potraži: <http://www.facultyofhomeopathy.org/research/> Copyright: Faculty of Homeopathy 2009.

Oni kažu: "Mi znamo da Homeopatija nije ništa drugo nego Placebo"

Mi kažemo: "Ne, nije tako! Jedna studija načinjena uz predrasudu, ne može imati zadnju reč"

- Studija objavljena u *Lancet*, avgusta 2005. kojom je rečeno " da je utvrđeno kako Homeopatija nije ništa drugo nego Placebo", je sačinjena uz visok stepen prethodne predrasude, i iskusniji istraživači i iz ove zemlje, i iz inostranstva, su je veoma ozbiljno kritikovali.
- Zaključci ove studije su bili zasnovani samo na 8 radova o Homeopatiji, izabranih sa liste od 110. Da su uključeni i drugi radovi umesto ovih 8 izabranih, zaključak bi sigurno govorio u korist Homeopatije. Međutim, rukovodstvo *Lancet* je načinom svojih izjava stvaralo utisak kako su zaključci izvedeni iz svih 110 radova!
- Ova studija ne ispunjava opšteprihvaćene standarde potrebne kod Metaanalize (što ona ustvari i jeste – prim. prev.) koji se nazivaju "QUOROM" konstatacija (Quality of Reports of Meta-analyses of Randomised Controlled Trials - Kvalitet radova u Metaanalizi randomiziranih kontrolnih ispitivanja), koja je objavljena u samom „*The Lancet*” 1999. godine.
- Ponovna analiza podataka koje daje Shang (u navedenom članku - prim. prev.) oktobra 2008. je ukazala na to da su zaključci "nategnuti" jednim velikim radom koji nije bio pozitivan za Homeopatiju. Ako se ovaj rad ukloni iz analize, vidi se da bi rezultat pokazao kako Homeopatija poseduje veći efekat nego Placebo.

Vidi:

- Lüdtke R, Rutten ALB: "The conclusions on the effectiveness of Homeopathy highly depend on the set of analyzed trials", *J. Clin. Epidemiol*, Oct 2008. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jclinepi.2008.06.015>
- Rutten ALB, Stolper CF: "The 2005 Meta-analysis of Homeopathy: the importance of post-publication data", *Homeopathy*, Oct 2008. <http://dx.doi.org/10.1016/j.homp.2008.09.008>
- Dr. Peter Fisher, Klinički direktor Kraljevske Londonske Homeopatske bolnice, je napisao detaljan komentar o ove dve studije. Potraži na: [http://www.jclinepi.com/article/S0895-4356\(08\)00190-X/pdf](http://www.jclinepi.com/article/S0895-4356(08)00190-X/pdf)

Oni kažu: "Homeopatija je potpuno neshvatljiva, jer nema osnovu u realnoj nauci"

Mi kažemo: "Mada ideja može izgledati neshvatljiva, ona ipak ima osnovu u realnoj nauci"

- Sadašnja vodeća teorija kojom se objašnjava način akcije visokih dilucija se sastoji u tome, što je utvrđeno da je voda sposobna sa sačuva informacije o supstancama sa kojima je prethodno bila u dodiru. Neprekidno se povećava broj laboratorijskih istraživanja koja šire naše znanje i razumevanje o tome na koji način takve dilucije deluju. Pri tome su pojedini naučnici i sami bili iznenađeni sopstvenim nalazima.
- Nedavno su postavljene i nove hipoteze koje objašnjavaju na koji način mogu da deluju homeopatske dilucije.
- Laboratorijske studije na tkivima životinja i biljaka su pokazale da homeopatski lekovi mogu imati biološko dejstvo.

Vidi:

- Belon P, Cumps J, Ennis M, et al: "Histamine dilutions modulate basophil activation", Inflammation Research 2004; 53: 181-8
- Rey L: "Thermoluminescence of ultra-high dilutions of Lithium chloride and Sodium chloride", Physica (A) 2003; 323: 67-74
- Homeopathy 2007; 96 (3): 141-229 (Specijalan broj: "Memory of Water - Pamćenje vode"), Copyright: Faculty of Homeopathy 2009.
www.facultyofhomeopathy.org

Oni kažu: "Homeopati obmanjuju svoje pacijente i daju im lažnu nadu"

Mi kažemo: "Naši kritičari izgleda, veruju da su ljudi naivni da se mogu lako prevariti: pa ne prihvataju studije u kojima pacijenti analiziraju rezultate sopstvenog lečenja i kategorišu ih kao "Placebo odgovor"

- Homeopatske lekare najčešće konsultuju oni koji su najpre pokušali konvencionalno lečenje, ali im to nije pomoglo. Međutim, sasvim je pogrešno sugerisati kako je takva grupa bolesnika lako podložna Placebo efektu.
- Članovi Fakulteta za Homeopatiju ne daju lažne izjave: njihovo ponašanje je podložno regulativi Opšte medicinske komore, koja to zabranjuje. Oni samo ohrabruju svoje pacijente da sami izvrše svoj izbor, a na osnovu dobre informacije, i pri tome nude evidenciju o svojim tvrdnjama.
- Može se zaista reći da se, pošto je lečenje individualizovano pacijent oseća posebno, ali postoji ubedljiva evidencija potvrđena istraživanjem, da Homeopatija ima prednost nad Placebo efektom.
- Rad objavljen u Britanskom medicinskom časopisu (British Medical Journal) 2004. godine svrstao je samo 36% ortodoksnih metoda lečenja u korisne ili moguće korisne (vidi str. 5). Znači li to, da lekari konvencionalne medicine lažu svoje pacijente u oko 64% svojih metoda lečenja?
- Objavljena su dve veoma dobre publikacije o Placebo-efektu, a prvu je napisao jedan od najvećih kritičara Homeopatije.

Vidi:

- Goldacre B: "Bad Science", 2008. str. 63-85. Fourth Estate. ISBN 978-0-00-724019-7
- Prof. Irving Kirsch, Odeljenje za Psihologiju, Hull Univerzitet: "Govor u Lekarskom Kraljevskom koledžu o Placebo efektu, i moći Vere", Septembar 2007. Potraži na:
http://www.fih.org.uk/integrated_health/experts_speak/placebo_and_the.html

Oni kažu: "Stotine miliona funti se troše na Homeopatiju svake godine - videli smo da se citira cifra od 500.000.000 £!"

Mi kažemo: "Homeopatija je isplativa i može sistemu Nacionalnog zdravstvenog osiguranja uštedeti dosta novca"

- Homeopatske bolnice u sistemu Nacionalnog zdravstvenog osiguranja, koštaju oko 6.000.000 £ godišnje.
- Dostupna evidencija sugeriše da Homeopatija ima potencijal postizanja ušteda putem primene jeftinijih lekova i smanjenjem zahteva pacijenata za drugim uslugama Zdravstvene službe.
- Jedna uporedna studija je pokazala da je Homeopatsko lečenje dece sa recidivnim infekcijama gornjeg respiratornog trakta isplativije od konvencionalnog lečenja.

Vidi:

- Smallwood C: "The Role of Complementary and Alternative Medicine in the NHS", FreshMinds, October 2005.
- Frenkel M, Hermoni D: "Effects of homeopathic intervention on medication consumption in atopic and allergic disorders", Altern. Ther. Health Med. 2002; 8: 76-9.
- Witt C, Keil T, Selim D, et al: "Outcome and costs of homeopathic and conventional treatment strategies: a comparative cohort study in patients with chronic disorders.", Complement Ther. Med 2005; 13: 79–86. Copyright: Faculty of Homeopathy 2009. www.facultyofhomeopathy.org

Oni kažu: "Homeopatiji nije mesto u Nacionalnoj službi zdravstvenog osiguranja"

Mi kažemo: "Homeopatija igra vitalnu ulogu u Nacionalnoj zdravstvenoj službi ispunjavajući "praznine u efikasnosti terapije". Isto tako, ona je opcija lečenja za bolesnike koji ne mogu da uzimaju konvencionalnu terapiju"

- Mnogi bolesnici imaju oboljenja koja je teško lečiti konvencionalno, kao što su: osteoarthritis, fibromijalgija, sindrom hroničnog umora, ekcem i depresija. Prošle godine izvršeno je oko 50.000 zakazanih pregleda u 5 homeopatskih bolnica - i u proseku je 70% bolesnika izjavilo da se njihovo zdravstveno stanje poboljšalo posle homeopatskog lečenja.

- Prodaja homeopatskih lekova nastavlja da raste svake godine, i poslednji podaci pokazuju da će tržišni promet do 2012. biti vredan 46.000.000 £. Ali mi smatramo da svaki pacijent ima pravo na homeopatsko lečenje, bez obzira na njegovo imovno stanje.
- Pacijenti žele izbor lekara u zdravstvenoj službi, a vlast je rekla da će im dati više mogućnosti o tome gde, kako, i kada žele da prime lečenje, i to je kamen temeljac zdravstvene politike vlasti. Zato pacijentima mora biti omogućeno da izaberu Homeopatiju kao deo Nacionalne zdravstvene službe, a posebno tamo gde postoji indikacija da bi im se na taj način moglo pomoći.

Vidi:

- "Komplementarna Medicina" - UK, Mintel, April 2007.
- Lord Darzi - "Visoko kvalitetno zbrinjavanje za sve". Pogledaj na: www.ournhs.nhs.uk/wp-content/uploads/2008/06/dh-darzi-summary-report.pdf

Oni kažu: "Homeopati ne treba da leče ozbiljne bolesti kao što je karcinom"

Mi kažemo: "Realno, pacijenti sa karcinomom se leče na konvencionalan način; ali neki takođe odaberu Homeopatiju, ili druge intervencije; drugi traže Homeopatiju da bi sebi omogućili uklanjanje tegoba nastalih tokom primene konvencionalnog lečenja kod karcinoma"

- Potpuno je priznato da Homeopatija ima vrednost u smanjenju težine uzgrednih efekata uobičajenih lečenja karcinoma, kakva su Hemio i Radioterapija.
- U Homeopatskoj bolnici Bristol (BHH), pojavili su se izveštaji Onkologa u kojima se bolesnici zbog sekundarnih efekata standardnog onkološkog lečenja upućuju na homeopatsku terapiju.

Vidi:

- Balzarini A, Felisi E, Martini A, De Conno F: "Efficacy of homeopathic treatment of skin reactions during Radiotherapy for Breast cancer: a randomized, double-blind clinical trial." British Homeopathic Journal, 2000. 89: 8–12.
- Thompson EA, Montgomery A, Douglas D, Reilly D: "A pilot, randomized, double-blinded, placebo-controlled trial of individualized Homeopathy for symptoms of Estrogen withdrawal in Breast-cancer survivors", Journal of Alternative and Complementary Medicine 2005. 11: 13–20. Copyright: Faculty of Homeopathy 2009. www.facultyofhomeopathy.org

Oni kažu: "Homeopatija je alternativa, nestručna i neregulisana"

Mi kažemo: "Homeopatija je komplementarni način lečenja, koje medicinski kvalifikovani specijalisti paralelno integrišu u konvencionalno lečenje"

- Medicinski obrazovan specijalista za Homeopatiju zna kada je konvencionalni način lečenja podobniji za njegovog pacijenta. On je takođe u prednosti što može prepisati Homeopatiju, kada se utvrdi da konvencionalni medicinski postupak u većem procentu slučajeva ne pomaže, što se posebno događa u uslovima hronično izmenjenog zdravstvenog stanja.
- Jedan broj lekara ...opšte prakse Primarne zdravstvene zaštite, koji su istovremeno i specijalisti za Homeopatiju, integrišu svoja znanja i veštine u svakodnevnu praksu. Integrisani pristup daje najbolje iz obadve metode, ne kompromitujući standarde lečenja.
- Lekari Nacionalne zdravstvene službe su medicinski obrazovani isto kao što su i članovi Hoemopatskog Fakulteta. Oni su statusno registrovani unutar Opšte medicinske komore. Oni su obavezni da deluju kako unutar kompetencije svoje profesije, tako i u skladu sa svojom stečenom kvalifikacijom u Homeopatiji.
- Obuka u Homeopatiji koju akredituje Fakultet dostupna je lekarima, medicinskim sestrama, veterinarima, stomatolozima, farmaceutima, pedijatrima, osteopatima i hiropraktičarima. Fakultet ima preko 1.400 članova iz celog sveta.

Vidi:

- Sharples F et al: "NHS patients' perspective on Complementary medicine", *Complementary Therapies in Medicine*, 2003. 11: 141–47.

Oni kažu: "Konvencionalna medicina je jedina medicina koja može pomoći bolesnicima"

Mi kažemo: "Ne, naprotiv!"

- Prema Centru za evidenciju Britanskog medicinskog časopisa (BMJ), 13% od 2.500 savremenih standardnih medicinskih lečenja se navodi kao "korisno"; 23% je "verovatno korisno"; 8% je "na granici između korisnog i štetnog"; 6% "ne izgleda da je korisno"; 4% je "neefikasno ili štetno"; a najveći procenat, 46%, se ocenjuje kao "nepoznata efikasnost".
- Osim toga mnogi lekovi su u stanju da izazovu uzgredne efekte a neki izazivaju jednu vrstu sopstvene bolesti. Studija objavljena u BMJ u 2004. je utvrdila da je 6,5% prijema u bolnicu procenjeno kao "moguća posledica nepovoljnih efekata lekova" (Adverse Drug reaction – ADR). Finansijska procena takvih prijema u bolnicu se kreće oko 466.000.000 £.

Vidi:

- BMJ Evidence Centre:
<http://clinicalevidence.com/cweb/about/knowledge.jsp>
- Pirmohamed M et al: "Adverse drug reactions as cause of admission to hospital: prospective analysis of 18,820 patients", *British Medical Journal* 2004; 329: 15-19. Copyright: Faculty of Homeopathy 2009.
www.facultyofhomeopathy.org